

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010054
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6122010054.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov Mgr. Ivany Datlovej a JUDr. Ing. Miroslava Mandáka, na verejnom zasadnutí dňa 15. februára 2023 v trestnej veci obžalovaného Z. E. za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a iné, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 07.11.2022, sp. zn. 7T/2/2022, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

II. Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného Z. E., nar. XX.XX.XXXX v C. C., trvalým pobytom N., Z. XXX/XX/A podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodzuje spod obžaloby X. prokuratúry v C. C. zo dňa XX.XX.XXXX č. XPv XX/XX/XXXX-XX za skutok, ktorý mal spáchať tak, že

v čase okolo XX.XX h dňa XX. XX. XXXX v obci N., na ul. R., v bytovom dome s popisným číslom XX, na 8. poschodí, bez predchádzajúceho slovného konfliktu, fyzicky napadol Q. D., nar. XX. XX. XXXX tak, že zaklopil na vchodové dvere, rodiny D., ktoré keď otvoril poškodený, tak ho bezdôvodne udrel rukou zovretou v päšť do oblasti tváre, načo následne obvinený ušiel dole schodmi von pred bytový dom, odkiaľ začal kričať na poškodeného vulgárne slová, pričom nato poškodený taktiež išiel von pred bytový dom a tam uvidel obvineného „hajlovať“ a držať v ruke železnú tyč, preto si poškodený zobral do ruky taktiež železnú tyč, ktoré následne obidvaja vzájomne zahodili a išli oproti sebe a začali sa vzájomne biť, s tým že si dali takzvanú „férovku“, čím uvedeným konaním obvinený spôsobil Q. D., nar. XX. XX. XXXX, pomliaždenie hlavy v oblasti záhlavia, vyklíbenie palca pravej ruky v oblasti Z. sklbenia, pomliaždenie chrbta a ľavej sedacej oblasti a pomliaždenie pravého kolena, ktoré zranenia si vyžiadali dobu PN XX dní a obmedzenie obvyklého spôsobu života, minimálne XX dní, ktorý právne kvalifikovala ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., pretože tento skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. poškodeného Q. D., nar. XX.XX.XXXX v C. C., trvalým pobytom N., t.č. na neznámom mieste, odkazuje s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

odôvodnenie:

H. rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný Z. E. podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodený spod obžaloby za skutok, ktorý bol právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že v čase okolo XX.XX h dňa XX. XX. XXXX v obci N., na ul. R., v bytovom dome s popisným číslom XX, na 8. poschodí, bez predchádzajúceho slovného konfliktu, fyzicky napadol Q. D., nar. XX. XX. XXXX tak, že zaklopil na vchodové dvere, rodiny D., ktoré keď otvoril poškodený, tak ho bezdôvodne udrel

rukou zovretou v päšť do oblasti tváre, načo následne obvinený ušiel dole schodmi von pred bytový dom, odkiaľ začal kričať na poškodeného vulgárne slová, pričom nato poškodený taktiež išiel von pred bytový dom a tam uvidel obvineného „hajlovať“ a držať v ruke železnú tyč, preto si poškodený zobral do ruky taktiež železnú tyč, ktoré následne obidvaja vzájomne zahodili a išli oproti sebe a začali sa vzájomne biť, s tým že si dali takzvanú „férovku“, čím uvedeným konaním obvinený spôsobil Q. D., nar. XX. XX. XXXX, pomliaždenie hlavy v oblasti záhlavia, vyklíbenie palca pravej ruky v oblasti MCP sklbenia, pomliaždenie chrbta a ľavej sedacej oblasti a pomliaždenie pravého kolena, ktoré zranenia si vyžiadali dobu PN 10 dní a obmedzenie obvyklého spôsobu života, minimálne 10 dní, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bol poškodený Q. D. ml., nar. XX.XX.XXXX odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

S. tomuto oslobodzujúcemu rozsudku podal okresný prokurátor priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa XX.XX.XXXX, a to v neprospech obžalovaného. H. poukázal na jeho výrokovú časť, ako aj časť jeho odôvodnenia, v ktorej súd prvého stupňa dospel k záveru, že síce bolo preukázané spôsobenie zrazení na strane poškodeného, ako aj na strane obžalovaného, avšak nebol presne určený začiatok skutku ako takého, a následne ani jeho priebeh, pretože sa výpovede svedkov v tomto smere rôznia. Naproti tomu odvolateľ zdôraznil, že svedecké výpovede Q. D. st., Z. D. a H. E., ako aj výpoveď svedka poškodeného Q. D. ml., a ďalšie zabezpečené dôkazy, dostatočne preukázali, že došlo k spáchaniu trestnej činnosti a túto spáchal obžalovaný. R. dal do pozornosti závery odborného vyjadrenia Z. M. N., z ktorých vyplýva, že mechanizmus vzniku zranení poškodeného zodpovedá jeho výpovedi.

H. sa so záverom okresného súdu, že sa nepodarilo preukázať začiatok skutku a jeho priebeh, nakoľko tento nesprávne vyhodnotil dôkazy, a preto dospel aj k nesprávnym právnym záverom. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a sám vo veci rozhodol, alebo mu vrátil vec na ďalšie konanie.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti poškodeného Q. D. ml., prokurátor krajskej prokuratúry zotrval na písomných dôvodoch odvolania a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný navrhol odvolanie okresného prokurátora zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal okresný prokurátor ako oprávnená osoba, a to v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého oslobodzujúceho výroku a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nebolo podané dôvodne, napriek tomu na jeho základe zistil iné dôvody, pre ktoré napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vo veci rozhodol sám.

Súd prvého stupňa, pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania, keď obžalovaného spod obžaloby oslobodil, avšak použil nesprávny oslobodzovací dôvod podľa § 285 písm. c) Tr. por., t. j., že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, nakoľko mal obžalovaného oslobodiť spod obžaloby procesným postupom podľa § 285 písm. b) Tr. por., t. j., že skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, nie je trestným činom. Okresný súd dospel k právnemu záveru, že sa skutok stal, bol trestným činom, avšak nebolo dokázané, že ho spáchal obžalovaný, pričom odôvodnenie napadnutého rozsudku analyzuje dôkaznú situáciu a sú v ňom uvedené aj úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov, ako aj na to nadväzujúce právne úvahy.

V rámci odvolacieho konania bola venovaná pozornosť odvolacím námietkam okresného prokurátora, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by v konečnom dôsledku viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu, a to k odsúdeniu obžalovaného, ako sa domáhal. Možno súhlasiť s okresným prokurátorom v tom smere, že prvostupňový súd vyhodnotil vykonané dôkazy v prospech obžalovaného, avšak takýto postup bol v danom prípade za danej dôkaznej situácie v súlade so zákonom, hoci v určitej časti skutok nesprávne právne posúdil.

Krajský súd dáva do pozornosti, že súhrn vykonaných dôkazov, bez ohľadu na ich rozdielne hodnotenie, jednoznačne preukázal, že podstatná časť skutku, ktorý bol obžalovanému kladený za vinu, sa stala a k tomuto záveru zhodne dospel aj odvolateľ a súd prvého stupňa. Skutok pozostáva z konania, následku a príčinnej súvislosti medzi nimi, pričom podstatná časť konania obžalovaného uvedená v obžalobe a následne aj vo výroku napadnutého rozsudku, ako aj v nich uvedený následok, sa nepochybne stali, čo ani nebolo sporné. Medzi obžalovaným a poškodeným totiž došlo k fyzickému konfliktu už v bytovom dome, a to bez ohľadu na to, kto koho napadol. Vzápätí vzájomný verbálny a fyzický konflikt medzi nimi

pokračoval aj vonku, kde poškodený Q. D. ml. utrpel zistené zranenia. K., že pred bytovým domom došlo k vzájomnému konfliktu medzi obžalovaným a poškodeným, preukazujú nielen výpovede ich samotných, ale v zhode s nimi aj výpovede svedkov Z. D., Q. D. st., H. E., ako aj svedkov A. F. a O. C.. Počet, lokalizáciu, povahu a mechanizmus vzniku zranení poškodeného podrobne popisuje odborné vyjadrenie znalca z odvetvia chirurgie, vrátane jeho záverov.

Pokiaľ ide o obhajobu obžalovaného a jednotlivé výpovede svedkov, či už v jeho prospech alebo neprospech, tieto sa rôznia, a to najmä ohľadne určenia presného začiatku konfliktu, ako aj toho, či mal pred bytovým domom ako prvý zaútočiť obžalovaný alebo poškodený, a taktiež v určení ďalšieho priebehu skutkového deja, keď z týchto dôkazov vyplývajú viaceré odlišnosti. Zásadným však bolo, že zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplývalo, že by okrem obžalovaného mala fyzicky napadnúť poškodeného aj iná osoba. Berúc do úvahy súčasne závery odborného vyjadrenia, možno potom nepochybne konštatovať, že poškodenému spôsobil zistené zranenia svojím konaním, či už priamo alebo nepriamo v dôsledku nárazov tela na zem, svojím konaním výlučne obžalovaný, a nie žiadna iná tam prítomná osoba. Na tom nič nemení skutočnosť, že obžalovaného mali fyzicky napadnúť, okrem poškodeného, aj ďalšie osoby, a to svedkovia Z. D., Q. D. st. a H. E., ktorý to aj sám priznal. Z takejto dôkaznej situácie vyplýva teda nielen to, že skutok kladený obžalovanému za vinu, resp. jeho podstatná časť, sa stali, ale súčasne i to, že ho spáchal, vrátane jeho následku, práve obžalovaný a z tohto dôvodu bol právny záver okresného súdu v tomto smere nesprávny, pretože vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne ustálené, že skutok spáchal obžalovaný, na čo správne poukázal aj odvolateľ.

Okresný súd okrem toho dospel k ďalšiemu nesprávnemu právnemu záveru, s ktorým sa stotožnil okresný prokurátor, keď pripustil, že tento skutok bol trestným činom. Na základe dôkaznej situácie, ako to sám konštatoval aj súd prvého stupňa, totiž nebolo možné s istotou určiť, či napadol ako prvý obžalovaný poškodeného alebo naopak, a taktiež nebolo možné presne ustáliť ani ďalší priebeh fyzického konfliktu pred bytovým domom. Navyiac obžalovaného okrem poškodeného následne s určitosťou napadol aj svedok H. E., pričom obžalovaný, ako aj svedkovia A. F. a O. C., usvedčovali z jeho napadnutia v nasledujúcom časovom úseku aj ďalšie prítomné osoby, konkrétne Z. D. a Q. D. st. Za takejto dôkaznej situácie, prihliadajúc na potrebu aplikovania zásady v pochybnostiach v prospech obžalovaného, t.j. verzie pre neho najpriaznivejšej, teda nemožno vylúčiť, že bol napadnutý ako prvý, a útok poškodeného voči nemu pokračoval aj naďalej, pričom sa k nemu pripojili iné osoby, v dôsledku čoho utrpel zranenia súčasne samotný obžalovaný.

Nemožno opomenúť ani to, že pred bytový dom vyšiel ako prvý obžalovaný a poškodený vyšiel až za ním, a nie naopak, čiže ak by tak poškodený neurobil, rozhodujúca časť skutku by sa ani nestala. Dôležitým bolo aj zohľadnenie tzv. sekundárneho kritéria, z ktorého vyplývalo, že samotný obžalovaný pri skutku utrpel rozsiahlejšie a závažnejšie zranenia ako poškodený.

Podľa § 25 ods. 1 Tr. zák. čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom (nutná obrana).

Podľa § 25 ods. 2 Tr. zák. nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.

Podľa § 25 ods. 3 Tr. zák. ten, kto odvracia útok spôsobom uvedeným v odseku 2, nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu alebo zľaknutia.

Je zrejmé, že napadnutá osoba sa môže voči trvajúcejmu útoku brániť intenzívnejšie, aby ho odvrátila, dokonca v určitých situáciách až neprimerane. V danom prípade bola bez akýchkoľvek pochybností zo strany obžalovaného zachovaná zásada tzv. proporcionality, ktorej splnenie bolo jednou zo zákonných podmienok pre posúdenie konania obžalovaného ako konania v nutnej obrane, teda jednej z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu. Zhrnúc predtým uvedené mal odvolací súd za to, že obžalovaný konal v nutnej obrane a z tohto dôvodu nebolo možné skutok, ktorý mu bol kladený za vinu, právne posúdiť ako trestný čin (t.j. ani ako žalované prečiny) a vyvodiť zaň jeho trestnú zodpovednosť.

Hoci okresný prokurátor podal odvolanie v neprospech obžalovaného, táto skutočnosť odvolaciemu súdu nebránila v zmene oslobodzovacieho dôvodu v prospech obžalovaného, oslobodenie spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por. je priaznivejšie ako podľa § 285 písm. c) Tr. por., nakoľko v takomto prípade nemožno prihliadať na zásadu zákazu zmeny k horšiemu (zákaz reformatio in peius). Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, ktorým podľa § 288 ods. 3 Tr. por. okresný súd odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie (správne malo byť uvedené na civilný proces), tento odvolací súd síce považoval za zákonný a správny, pretože takýto procesný postup v zmysle uvedeného ustanovenia Trestného poriadku v prípade, že súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, bol obligatórny, avšak nakoľko zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu (keďže zrušil oslobodzujúci

výrok, musel zrušiť aj výrok o náhrade škody), následne o nároku na náhradu škody sám rozhodol tým istým spôsobom.

Odvolací súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutého rozsudku, z vyššie uvedených dôvodov, o odvolaní okresného prokurátora rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.